

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

КАРАР

«07» 02 2025 ел

Яр Чаллы

№ 180

«2025-2027 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасын раслау турында

Яшьләргә патриотик тәрбия бирү системасын үстерү һәм модернизацияләү максатында, «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрэндәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон; «Мәгариф» милли проектының «патриотик тәрбия» Федераль проекты; «Татарстан Республикасында яшьләр һәм дәүләт яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрэндәге 1983-ХІІ номерлы Татарстан Республикасы Законы (2021 елның 5 маендагы 35-ТРЗ номерлы редакциядә); Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү концепциясен раслау турында» 2014 елның 16 сентябрэндәге 666 номерлы карары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2009 елның 5 мартындагы 158 номерлы карары (2022 елның 5 ноябрэндәге үзгәрешләр белән) нигезендә

КАРАР БИРӨ:

1. «2025-2027 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасын расларга.
2. Әлеге карарны Тукай муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга.
3. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Ю.П. Васильевка йөкләргә.

Башкарма комитет Житәкчесе

К.Р. Нәжмиев

Тукай муниципаль районы
Башкарма комитетының
2025 елның 08-08
180 номерлы карарына
кушымта

***«2025-2027 елларга Тукай муниципаль районында
балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район
комплекслы программасы***

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	«2025-2027 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасы (алга таба - Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	<ul style="list-style-type: none"> - «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрдәгә 489-ФЗ номерлы Федераль закон; - РФ Президентының «Россия Федерациясе субъектларының югары вазыйфай затлары (дәүләт хакимиятенә югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенә һәм Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары эшчәнлегенә нәтижелелеген бәяләү турында» 2021 елның 4 февралдәгә 68 номерлы Указы; - «Мәгариф» проекты кысаларында «2021-2024 елларга Россия Федерациясе гражданнын патриотик тәрбияләү» федераль проекты; - «Яшьләр һәм Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрдәгә 1983-ХІІ номерлы Татарстан Республикасы законы (2021 елның 5 маендагы 35-ТРЗ номерлы редакциядә); - «Татарстан Республикасы балаларына һәм яшьләренә патриотик тәрбия бирү концепциясен раслау турында» 2014 елның 16 сентябрдәгә 666 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; - «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2019 елның 05 мартындагы 158 номерлы карары; - «2019-2025 елларга Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 5 мартындагы 158 номерлы карары белән расланган «2019-2025 елларга Татарстан Республикасы яшьләренә патриотик тәрбия бирү» ярдәмче программасы (2022 елның 5 ноябрдәгә үзгәрешләр белән)
Программаның дәүләт заказчысы	Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны эшләүче	Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
Программаны төп башкаручылар	<ul style="list-style-type: none"> - Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге; - «ТР Тукай муниципаль районы мәгариф идарәсе» МКУ; - Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
Программаның төп максаты	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы яшьләренә патриотик тәрбия бирү системасын үстерү һәм модернизацияләү
Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - Патриотик тәрбия инфраструктурасын камилләштерү һәм патриотик тәрбия системасын үстерү өлкәсендә Башкарма комитетның, жирле үзидарә органнарының, ижтимагый берләшмәләренә һәм район оешмаларының ведомствоара хезмәттәшлеген алга таба үстерү; - яшьләренә патриотик тәрбияләү буенча эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү һәм патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын арттыру; - гражданнын хәрби хезмәткә әзерләү, балаларда һәм яшьләрдә граждан булуны, патриотик, әхлакый һәм толерант дөньяга караш, Ватанны саклау буенча конституциячел бурычларны үтәүгә әзерлек формалаштыру, яшьләренә хәрби - һөнәри ориентлашуы буенча эшчәнлекне тормышка

	<p>ашыру;</p> <p>- «Яшь армия» бөтенроссия ижтимагый хәрби-патриотик хәрәкәте штабының төбәк бүлекчәсен үстерү</p>
Программаны тормышка ашыру вакыты	2025-2027 еллар
Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре исемлеге	<p>- яшьләргә гражданлык һәм патриотик тәрбия бирүгә юнәлтелгән чаралар санын арттыру;</p> <p>- балаларны һәм яшьләрне патриотик юнәлештәге чараларга жәлеп итүне арттыру;</p> <p>- хәрби-патриотик клубларда, берләшмәләрдә торучы балалар һәм яшьләр санын арттыру;</p> <p>- «Яшь армия» бөтенроссия ижтимагый хәрби-патриотик хәрәкәте эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар һәм яшьләр санын арттыру</p>
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары	<p>Районның жирле бюджеты хисабына программаны финанслауның гомуми күләме 2 479 500 сум тәшкил итә.</p> <p>шул исәптән, еллар буенча:</p> <p>2025 ел - 832 500 сум;</p> <p>2026 ел - 832 500 сум;</p> <p>2027 ел - 832 500 сум.</p> <p>Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле елга һәм план чорына бюджет проектының формалаштырган ел саен төгәләштерелгә тиеш.</p> <p>Республика, федераль бюджет һәм бюджеттан тыш чыганақлардан средстволар ел саен төзелә торган шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә билгеләнәчәк.</p>
Программа үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	<p>Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлегә Программа чараларын планлаштыруны, үзара бәйләнешне һәм тормышка ашыруны контрольдә тотуны оештыра.</p> <p>Программаның үтәлешен Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты гомуми контрольдә тотат.</p>

1. Программа хәл итүгә юнәлтелгән проблеманың характеристикасы

Әлеге муниципаль программа «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрәндәге 489-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрәндәге 1983-ХІІ номерлы Татарстан Республикасы Законы (2021 елның 5 маендагы 35-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә) нигезендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы территориясендә яшьләр сәясәтенә төп юнәлешләрен гәмәлгә ашыру максатында эшләнә.

«2025 - 2027 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» Район комплекслы программасы чараларын гәмәлгә ашыру «Россия Федерациясе субъектларының иң югары вазыйфаи затлары (дәүләт хақимиятенә иң югары башкарма органнары житәкчеләре) эшчәнлегенә һәм Россия Федерациясе субъектларының башкарма хақимият органнары эшчәнлегенә нәтижәләлеген бәяләү турында» 2021 елның 4 февралендәге 68 номерлы Указы белән расланган Россия Федерациясе субъектларының иң югары вазыйфаи затлары эшчәнлегә һәм Россия Федерациясе субъектларының башкарма хақимият органнары эшчәнлегә нәтижәләлегә күрсәткечләренә ирешүгә юнәлтелгән.

Муниципаль программа чаралары Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәтенә өстенлекле юнәлешләре комплексында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 4 февралендәге 63 номерлы карары белән расланган «2030 елга кадәр Татарстан Республикасы дәүләт яшьләр сәясәте стратегиясе», Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Россия Федерациясе Хөкүмәтендә проект эшчәнлеген оештыру турында» 2018 елның 31 октябрәндәге 1288 номерлы карары, аерым алганда, «Мәгариф» илкүләм проектының «Патриотик тәрбия» федераль проекты, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Татарстан Республикасы Хөкүмәтендә

проект эшчәнлеген оештыру турында» 2019 елның 20 июнендәге 504 номерлы карары бурычларына ирешүгә юнәлтелгән.

Программа Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә 2022 елның 17 февралендәге 424 номерлы карары белән кабул ителгән «2022-2024 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасының давамى һәм үсеше булып тора, аның төп максаты районда патриотик тәрбия бирү системасын үстерү һәм яңарту иде.

Программа гражданның барлык социаль катламнарына һәм яшь төркемнәренә юнәлтелгән, гражданны патриотик тәрбияләү системасының төп үсеш юлларын, аның район гражданнының Ватанга хезмәт итәргә әзерлеген формалаштырырга мөмкинлек бирә торган төп компонентларын билгели. Шулай ук вакытта тәҗрибә һәм үткәндәге казанышлар, хәзерге чынбарлык һәм проблемалар, жәмгыятьтебезнең үсеш тенденцияләре исәпкә алына.

Яшь буында патриотик һәм гражданлык тәрбиясе бирү проблемасы бүген дәүләт һәм жәмгыятьнең актуаль мәсьәләләреннән берсе. Яшьләргә армия хезмәтенә әзерләү буенча эшнә торышы, шулай ук районның мәгариф учреждениеләрендә хәрби-патриотик тәрбияне оештыру мәсьәләләре район хакимияте контролендә тора.

Районда патриотик тәрбия системасының төп элементы булып Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты органнының, белем бирү учреждениеләренә, иҗтимагый оешмаларның ведомствоара хезмәттәшлеге принципнарына нигезләнеп, патриотик тәрбиянең формалашкан инфраструктурасы тора.

Патриотик тәрбияне оештыру үз нәтиҗәләрен бирә һәм яшьләр һәм балалар иҗтимагый оешмалары белән бергә эшләгәнлектән яшьләргә күп өлешен жәлеп итә.

Районда программаны тормышка ашыру кысаларында «Гиндукуш» хәрби дан музей муниципаль бюджет учреждениесе, Тукай районы сугыш хәрәкәтләре ветераннының иҗтимагый оешмасы, «Патриот» хәрби дан музей, Князево авылы мәдәният йорты каршында «Родина» патриотик клубы, Князево урта мәктәбе каршында «Отвага» патриотик берләшмәсе, «Беренчеләр хәрәкәте» гомумроссия иҗтимагый-дәүләт балалар һәм яшьләр хәрәкәтенә жирле бүлгә, «Форпост» жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшьләр формованиеләре үзгә эшли, районның гомуми белем бирү мәктәпләре базасында «Яшь армия» бөтенроссия балалар-яшүсмерләр хәрби-патриотик иҗтимагый хәрәкәте эшли. 22 гомуми белем бирү мәктәбендә мәктәп музейлары эшли. 7 мәктәптә туган якны өйрәнү түгәрәкләре эшли.

Сугыш хәрәкәтләре ветеранны иҗтимагый оешмасы белән тыгыз хезмәттәшлектә эшләүче «Гиндукуш» хәрби дан музей эшен аерым билгеләп үтәргә кирәк. Бу – барлык буын татарстанлыларның үлемсез батырлыкнарына, Бөек Ватан һәм афган сугышларында һәм башка хәрби конфликтларда катнашучыларга һәйкәл. Ул барлык сугышлар ветераннының, шулай ук хәрби хезмәткә битараф булмаган һәм хәрби хезмәткә битараф булмаган кешеләргә очрашу урыны булып тора. Музейда барлыгы 1 500гә якын экспонат бар. Музейда күзәтү, тематик экскурсияләр, патриотик сәгәтләр, музей дәресләре, квест-уеннар, мәдәни-мәгариф чаралары, ачык лекцияләр, кинолекторийлар уза. Район мәктәпләре белән афган һәм чечня сугышлары ветеранны катнашында «Батырлык дәресләре» үткәргү буенча зур эш алып барыла. Ел саен «Гиндукуш» музеена 4000 нән артык кеше килә, шуларның 2000е – гомуми белем бирү мәктәпләре укучылары.

2024 елда музей Президент Грантлар фондының беренче конкурсында «Следопыт» яшүсмерләр клубы» проекты белән жиңу яулады. Әлеге проектны гамәлгә ашыру кысаларында «Жиңу тәрәзәләре» акцияләре, тарихи викториналар, тарихи сәгәтләр, фильмнара карау, «Нәүрүз» бәйрәме, «Карга боткасы», квест-уеннар, туку, балчыктан әвәләп ясау буенча мастер-класслар, сугыш хәрәкәтләре ветеранны белән очрашулар һ.б. үткәрилде. «Следопыт» яшүсмерләр клубында катнашучылар өчен Зәй шәһәренә «Гвардия» отряды белән очрашу оештырылды. Эзләүчеләр Бөек Ватан сугышы вакытындагы артефактларның күчмә күргәзмәсе: хәрби кирәк-ярактар һәм Бөек Ватан сугышы чорындагы солдатларның шәхси әйберләре белән чыгыш ясады. Эзләү хәрәкәте эшчәнлегә һәм эзләү экспедицияләре турында сөйләделәр, шулай ук эзләү эшчәнлегә турында видеороликлар тәкъдим ителәр.

Район программасын тормышка ашыру барышында яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлгә мәгариф бүлгә белән берлектә хәрби-гамәли спорт төрләрен үстерү буенча эш алып барыла,

хәрби-спорт ярышлары, уеннар, экскурсияләр үткәрелә. Советлар Союзы Геройлары, якташларыбыз истәлегенә багышланган спорт ярышларын уздыру традициягә әйләнде. Ел саен январь аенда Советлар Союзы Герое Нурми Хәләф улы Шәрипов истәлегенә багышланган чаңгы ярышлары уза.

Ватанны саклаучылар көненә багышланган хәрби-патриотик айлык кысаларында, спортның хәрби-гамәли төрләрен популярлаштыру максатында, районда форпост һәм балигь булмаганнарның хокук бозуларын профилактикалау бүлеге отрядлары арасында Өфганстаннан гаскәрләрне чыгару көненә багышланган полиатлон буенча район ярышлары, «Ватанның лаеклы уллары» митинглары, сыйныф, тематик сәгатьләр, сугышчы-интернационалистар белән очрашулар уздырылды.

Ватанны саклаучылар көне унаеннан мәдәният учреждениеләрендә мәктәп укучылары һәм авыл яшьләре өчен «Блокада икмәге» мәгълүмати чаралары, Муса Жәлил туган көненә багышланган тематик чаралар, Ватанны саклаучылар көненә багышланган бәйрәм концертлары һ.б. үтте.

Район халкын тәрбияләүдә хәрби хезмәткә чакырылу яшендәге яшьләр арасында эш алып бару мөһим звено булып тора. Хәрби комиссариат бүлеге белән берлектә апрель һәм ноябрь айларында Россия Федерациясе Хәрби көчләренә чакырылучы егетләр өчен «Хәрби хезмәткә чакырылучылар көне» үткәрелә.

Тукай муниципаль районында «Форпост» яшьләр хокук саклау хәрәкәте актив эшли. Бүгенге көндә хәрәкәт активистлары саны 290 укучы тәшкил итә.

Форпост хәрәкәте эшчәнлегенә бер юнәлеш булып патриотик тәрбия тора. Бөек Ватан сугышында Жинүне бәйрәм итү кысаларында берничә чара үткәрелде: форпост активистлары белән патриотик квизлар, батырлык дәресләре оештырылды, алар кысаларында балалар туган ил тарихын искә төшерә. «Война в стихах» шигырь укучылар онлайн-конкурсы уздырылды. Активистлар «Георгий тасмасы», «Хәтер нуры» акциясендә актив катнаштылар, Бөек Ватан сугышында һәлак булган сугышчылар һәйкәленә чәчәкләр салдылар.

Мәгариф оешмаларында патриотик тәрбия – педагогик коллективларның укучыларда югары патриотик аң, үз Ватанына тугрылык хисе, Ватан мәнфәгатьләрен яклау буенча гражданлык бурычын һәм конституциячел бурычларны үтәргә әзерлек формалаштыру буенча системалы һәм максатчан эшчәнлеге ул.

Яшьләргә патриотик тәрбия бирү, аларга өлкән буын батырлыклары өчен хәтер, хөрмәт һәм горурлык хисе тәрбияләү максатларында Тукай муниципаль районында хәрби-патриотик хәрәкәт актив үсә. 2024 ел дәвамында укучылар патриотик чараларда актив катнашты.

2024 елның 18 апрелендә Яңа поселогы «Спорт мәктәбе» МБУ базасында «Строй һәм жырлар смотры» район конкурсының финалы узды.

Боерган урта мәктәбе укучылары «Яшь армия белән беренче ярдәм» мәгълүмати-белем бирү проектында катнаштылар.

27 февральдә гражданлык-патриотик айлык кысаларында Мәләкәс мәктәбендә «Яшь Армия отрядлары арасында иң яхшы патриотик проект» II район конкурсы узды.

Конкурста Тукай районы мәгариф учреждениеләренә 11 яшь армияче отряды катнашты. Отрядлар тарфыннан яшь буында ватанпәрвәрлек тәрбияләүгә юнәлтелгән төрле гамәлгә ашыру сроклары булган проектлар тәкъдим ителде. Иң яхшы проектлар: музейның махсус хәрби операциягә багышланган бүлеген булдыру проекты белән Шилнәбаш мәктәбе; Бөек Ватан сугышы хатын-кызларына, тыл хезмәтчәннәренә багышланган альбом булдыру проекты белән Бәткә мәктәбе; «Жинү юлы 80» проекты белән Князево мәктәбе.

Балалар шулай ук «Ватанны саклаучыга хат» Бөтенроссия хәрби - патриотик акциясендә актив катнашчалар.

2024 елның 28-29 февралендә Калмия урта мәктәбе базасында «Ажаган-2024» хәрби-спорт уенының 1 этабы һәм Сосновый Бор поселогы «Яшьлек» спорт комплексында «Ажаган-2024» хәрби - спорт уенының 2 этабы узды.

Бөек Ватан сугышында Бөек Жинүнең 79 еллыгын бәйрәм итү кысаларында «Хәтер линейкасы» тарихи-патриотик акциясе узды. Балалар чәчәкләр салдылар һәм геройларны бер минут тынлык белән искә алдылар. Акция яшь буынга патриотик хисләр тәрбияләүгә, аны Россиянең тарихи-мәдәни мирасын өйрәнүгә кызыксындыруга юнәлтелгән.

Ел саен май көннәрендә халкыбыз дәншәтле сугыш елларын, һәлак булганнарны искә ала. Бу бәйрәм артында коточкыч сугыш, жимереклек, миллионнарча үлем чоры. Сугыш Россиянең һәр гаиләсе, һәр язмышы аша үтте. 9 май көнне Яңа поселогында Совет халкының Бөек Ватан сугышында фашист илбасарларын жиңүе көненә багышланган тантаналы чара узды. Тукай муниципаль районы укучылары һәм укытучылары бу бөек бәйрәмдә актив катнаштылар.

Жиңү көне алдыннан укучылар «Чиста обелиск» патриотик акциясендә катнашты. 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышында катнашучылар өчен мемориал территориясен тәртипкә китерделәр.

26 апрельдә мәктәп укучылары, ветераннар, Яшь армиячеләр, Тукай муниципаль районы житәкчеләре Бөек Ватан сугышы вакыйгаларына багышланган «Жиңү диктанты» патриотик акциясендә актив катнаштылар. Жиңү диктантының төп максаты – Россиянең барлык гражданнын берләштерү. Безнең иминлегебез күп очракта безнең никадәр бердәм булуыбызга, үзбезнең тарихи тамырларыбызны хөрмәт итүебезгә һәм бер-беребезгә ышануыбызга бәйле. Жиңү диктанты россиялеләрне моңа этәргә тиеш.

Тукай муниципаль районы мәгариф оешмаларында 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышында катнашучыларның гына түгел, махсус хәрби операциядә катнашучыларның да истәлеген мәңгеләштерү буенча планлы эш алып барыла: мәгълүмат линейкалары, махсус хәрби операциядә һәлак булганнарның истәлегенә бер минут тынлык белән Хәтер дәресләре, Хәтер почмаклары булдыру, мәгариф учреждениесе эчендә истәлек такталары ачу, «Герой парталары» булдыру. Отпускка кайткан хәрби хезмәткәрләр белән даими очрашулар үткәрелә.

Укучылар безнең хәрбиләргә ярдәм итүдә үз өлешләрен кертәләр. Алар махсус хәрби операциядә катнашучылар өчен маскировка челтәрләрен үрәләр, алгы сызыктагы сугышчылар өчен окоп шәмнәре эзерлиләр. 25 апрель көнне Тукай районы Шилнәбаш мәктәбендә «Хәтер бакчасы» акциясенә һәм музейда махсус хәрби операциядә һәлак булганнар истәлегенә экспозиция ачылуга багышланган тантаналы митинг булды.

2024 елда «Форпост» МБУ «Хәтерләсеннәр» проектын гамәлгә ашыруга Украинада махсус хәрби операция вакытында һәлак булганнарга мемориаль такталар ясау һәм урнаштыру өчен ТР Яшьләр эшләре буенча министрлыкның 550 000 сумлык грантын отты. 2024 елның июнендә һәлак булуының туганнары, педагоглар һәм мәктәп укучылары катнашында әлеге табличкаларны ачу буенча тантаналы чаралар уздырылды.

Районда фашизмга каршы көрәштә күпмилләтле совет халкының ролен пропагандалау буенча эзлекле эш алып барыла. Китап күргәзмәләре, мәктәпкәчә яшьтәге балалар, укучылар, студентлар өчен патриотик юнәлештәге музейларга экскурсияләр, төрле форумнар һәм түгәрәк өстәлләр оештырыла. Бу эштә авыл жирлекләренең башлангыч оешмалары белән актив эшчәнлек алып баручы, яшьләр оешмалары белән тыгыз элемәтдә торучы район ветераннар советы да зур роль уйный.

Гадәттәгечә, «Мин - Россия гражданы! Мин – Татарстан баласы» акциясе кысаларында район эчке эшләр бүлегенә паспорт-виза хезмәте белән берлектә районның яшь гражданнына тантаналы рәвештә паспортлар тапшыру үткәрелә.

12 июндә Россия көненә багышланган «Триколор» гражданлык-патриотик акциясе уза. Авыл жирлекләрендә яшь активистлар Россия флагы төсендәге тасмалар, Россия символикасы турында буклетлар тараталар, флешмоблар, ир-атлар командалары арасында мини-футбол буенча район чемпионаты, «Хезмәткә һәм оборонага эер» бөтенроссия физкультура-спорт комплексы нормативларын кабул итү оештырыла.

Традиция буенча август аенда Россия Флагы көненә, Республика көненә багышланган «Республика тасмасы», «Мин яратам сине, Татарстан!», «Утро-на пятерку» спорт чарасы, «Балаларга Татарстан Республикасының дәүләт символикасы турында» мәгълүмат сәгатьләре һ.б. чаралар үткәрелә.

Районда яшәүче халыкларның мәдәни мирасын саклау һәм арттыру өчен Раштуа, Колядки, Кышны озату, Нәүрүз, Троица, Питрау, Иван-купала, Сомбелә кебек милли һәм йола бәйрәмнәрен уздыру буенча зур эш алып барыла. Районның гомуми белем бирү учреждениеләре базасында Тукай муниципаль районының «Спорт мәктәбе» МБУ филиалларының эше оештырылды, алар эшчәнлегенә төп юнәлеше булып патриотик тәрбия бирү, яшүсмерләргә һәм яшьләргә физик әзерләү тора.

Патриотик тәрбия бирү чаралары шулай ук балаларның жәйге ялы программасына да кертелгән.

Әмма жәмгыятьтә әлегә кадәр көч һәм чараларны жәлеп итү һәм нәтижәле файдалану өчен шартлар тудырылмаган, алар ярдәмдә Ппатриотик тәрбия дәрәжәсен күтәрергә мөмкин булып иде. Егетләрне хәрби хезмәتكә әзерләү эше аерым игътибар таләп итә. Бу шартларда балалар һәм яшьләрне патриотик тәрбияләүнең төп оештыручысы булып дәүләт тора.

«2025-2027 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» район комплекслы программасын кабул итү һәм тормышка ашыру әлегә проблеманы комплекслы һәм эзлекле хәл итү өчен жәмгыятьне берләштерү буенча дәүләт эшчәнлегенең аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаның максаты булып районда Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районында патриотик тәрбия системасын үстерү һәм модернизацияләү тора.

Бу максатка ирешү өчен түбәндәге төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

- патриотик тәрбия инфраструктурасын камилләштерү һәм патриотик тәрбия системасын үстерү өлкәсендә башкарма комитетның, жирле үзидарә органнарының, ижтимагый берләшмәләрнең һәм район оешмаларының ведомствоара хезмәттәшлеген алга таба үстерү;

- яшьләрне патриотик тәрбияләү буенча эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү һәм патриотик тәрбия бирүнең сыйфатын арттыру;

- гражданның хәрби хезмәتكә әзерләү, балаларда һәм яшьләрдә граждан булуны, патриотик, әхлакый һәм толерант дөньяга караш, Ватанны саклау буенча конституциячел бурычларны үтәүгә әзерлек формалаштыру, яшьләрнең хәрби - һөнәри ориентлашуы буенча эшчәнлекне тормышка ашыру;

- «Яшь армия» бөтенроссия ижтимагый хәрби-патриотик хәрәкәте штабының төбәк бүлекчәсен үстерү.

3. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программаның төп башкаручылары булып Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, мәгариф идарәсе, мәдәният бүлеге тора.

Килешү буенча Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Тукай муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге, «Якты юл» район газетасы, Татарстан Республикасы Хәрби комиссариатының Яр Чаллы шәһәре Комсомол районы һәм Тукай муниципаль районы буенча бүлеге, Россия Эчке эшләр министрлыгының Тукай районы буенча бүлеге, учреждение, оешма, фондлар, ижтимагый берләшмәләр программаны тормышка ашыруда ярдәм итәләр.

4. Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре

- яшьләрне патриотик тәрбияләүгә юнәлтелгән чаралар санын арттыру;

- балаларны патриотик юнәлештәге чараларга жәлеп итүне арттыру;

- хәрби-патриотик берләшмәләрдә, клубларда торучы балалар һәм яшьләр санын арттыру;

- массакүләм мәгълүмат чараларында патриотик тәрбия чаралары публикацияләре санын арттыру;

- «Яшь армия» бөтенроссия ижтимагый хәрби-патриотик хәрәкәте эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар һәм яшьләр санын арттыру.

5. Программаны финанс белән тәэмин итү

Районның жирле бюджеты хисабына программаны финанслауның гомуми күләме 2 497 500 сум тәшкил итә.

Программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм тиешле елга һәм план чорына бюджет проекты формалаштырганда ел саен төгәләштерелергә тиеш.

Республика, федераль бюджет һәм бюджеттан тыш чыганақлардан средстволар ел саен төзелә торган шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә билгеләнәчәк.

6. Гамэлгэ ашыру еллары буюнча планлы күрсэткечлэрне расшифровкалау белэн программаның максатчан күрсэткечлэре исемлеге

№	Критерий исеме	Үлчәү берәмлеге	2025 ел	2026 ел	2027 ел
1	Яшьләргә гражданлык һәм патриотик тәрбия бирүгә юнәлтелгән чаралар саны	берәмлек	65	70	75
2	Патриотик юнәлештәге программа чараларында катнашучы балалар һәм яшьләр саны	берәмлек	2000	2000	2000
3	Хәрби-патриотик клубларда, берләшмәләрдә торучы балалар һәм яшьләр саны	кеше	160	170	180
4	«Яшь армия» бөтенроссия ижтимагый хәрби-патриотик хәрәкәте эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар һәм яшьләр саны арту	кеше	400	430	460

**«2025-2027 елларга Тукай муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия биру» район комплекслы программасын
тормышка ашыру буенча чаралар**

№	Чаралар исеме	Финанс чараларын еллар буенча бүлү (сумнарда)			Финанслау чыганагы	Башкаручы
		2025	2026	2027		
1.	Ватаныбыз геройлары көне	70000	70000	70000	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ
2.	Бөек Ватан сугышында Жиңу көненә багышланган тантаналы митинг (аерым план буенча)	100000	100000	100000	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ
3.	Әфганстаннан гаскәрләр чыгаруга багышланган тантаналы чара	77000	77000	77000	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ
4.	Ватанны саклаучылар көне	30000	30000	30000	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ
5.	«Халыклар бердәмлеге көне» чарасы	30000	30000	30000	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ
6.	Россия көненә багышланган чара				Финанслау таләп ителми	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ
7.	«Свеча памяти» чарасы				Финанслау таләп ителми	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ
8.	Татарстан Республикасы көне				Финанслау таләп ителми	«Мәдәният һәм ял үзәге» МБУ
9.	«Наш дом-Татарстан» республика фестивале				Финанслау таләп	«Мәдәният

					ителми	Һәм ял үзәге» МБУ
10.	«Наш долг и честь завещаны отцами» хәрби-патриотик эфган жыры фестивале	61000	61000	61000	«Гиндукуш» хәрби дан музейе МБМУ	«Гиндукуш» хәрби дан музейе МБМУ
11.	«Ватанны саклау - шундый һөнәр бар» дигән интерактив чара	21000	21000	21000	«Гиндукуш» хәрби дан музейе МБМУ	«Гиндукуш» хәрби дан музейе МБМУ
12.	«Бөек Ватан сугышы елларында Тукай районы» күчмә күргәзмәсе	23000	23000	23000	«Гиндукуш» хәрби дан музейе МБМУ	«Гиндукуш» хәрби дан музейе МБМУ
13.	Яшүсмерләр һәм яшьләр өчен «Ажаган» район хәрби-спорт уены	10000	10000	10000	«Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ	«Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ
14.	Мәктәп укучылары һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләр арасында смотр-строй һәм жыр конкурсы	13000	13000	13000	«Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ	«Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ
15.	«Нам этот мир завещано беречь!» патриотик жырлар конкурсы	10000	10000	10000	«Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ	«Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ
16.	Балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирүгә юнәлдерелгән чаралар, акцияләр, фестивальләр үткәрү	23000	23000	23000	«Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ	«Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ
17.	Яшь армия ижтимагый хәрәкәтен үстерү	69000	69000	69000	Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ	Мәктәптән тыш эшләр үзәге» МБББУ
18.	Массакүләм спорт ярышлары уздыру: - Бөек Ватан сугышында Жинү көненә багышланган жиңел атлетика кроссы, - Советлар Союзы Герое Кәлимулла Якупов истәлегенә	167500	1670500	167500	Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» ӨББ МБУ	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге

	<p>багышланган биатлон буенча район беренчелеге һәм чемпионаты,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Һәлак булган сугышчы-интернационалистлар истәлегенә багышланган кышкы полиатлон буенча район беренчелеге, - Ату спорты буенча район беренчелеге һәм чемпионаты, - Хәрби хезмәткә чакырылучылар арасында хәрби-гамәли спорт төрләре буенча район беренчелеге, - Советлар Союзы Герое Нурми Хәләф улы Шәрипов кубогына чаңгы ярышлары буенча район беренчелеге һәм чемпионаты, - Республика көненә багышланган веломарафон, - «Татарстан чаңгы юллары» массакуләм чаңгы ярышлары, - «Милләтләр кроссы – Татарстан кроссы» массакуләм жиңел атлетика ярышлары һ.б. 					
19.	«Хәрби хезмәткә чакырылучылар көне» район чарасы	20000	20000	20000	Тукай муниципаль районы «Яшәү урыны буенча яшьләр (яшүсмерләр) клубы» МБУ	Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге
20.	<p>Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ укучылары арасында спорт ярышлары үткәрү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - көрәш буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ беренчелеге; - билбау көрәше буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ беренчелеге; - ирекле көрәш буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ беренчелеге; - егетләр һәм кызлар арасында өстәл теннисы буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ ачык беренчелеге; - тхэквондо буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ беренчелеге; - бадминтон буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ беренчелеге; - чаңгы ярышлары буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ беренчелеге; 	38000	38000	38000	Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» ӨББ МБУ	Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ

	<ul style="list-style-type: none"> - егетләр һәм кызлар арасында йөзү буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ беренчелеге; - егетләр һәм кызлар арасында спорт (ирекле) көрәше буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ беренчелеге; - яшүсмерләр арасында Бөек Ватан сугышында Жинү көненә багышланган «Феникс» ЖЧЖ призына көрәш традицион турниры; - Бөек Ватан сугышында Жинү көненә багышланган кикбоксинг буенча ТР Тукай муниципаль районы «Спорт мәктәбе» МБУ беренчелеге 					
21.	<p>Гомуми белем бирү учреждениеләрендә патриотик чаралар үткөрү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Гражданлык-патриотик айлык кысаларында чаралар; - Иң яхшы патриотик проектка район конкурсы; - «Тормыш иминлеге нигезләре» предметы кысаларында хәрби хезмәт нигезләре буенча уку жыеннары; - Иң яхшы патриотик проектка район конкурсы; - Хәрби хезмәт нигезләрен өйрәнү кысаларында атуны өйрәнү 	35000	35000	35000	Мәгариф идарәсе	Мәгариф идарәсе
22.	9 Майга багышланган чаралар	35000	3500	35000	Мәгариф идарәсе	Мәгариф идарәсе
	БАРЛЫГЫ:	832500	832500	832500		